

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

นิคมอุตสาหกรรมจังหวัดลำพูนเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ของภาคเหนือ ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อสนองนโยบายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2520-2524) ซึ่งกำหนดให้มีการกระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525-2529) เน้นให้มีการพัฒนาเมืองหลัก เมืองรองของภาคต่าง ๆ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) จึงได้มีโครงการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือขึ้นที่จังหวัดลำพูน เนื่องจากมีความเหมาะสมหลายประการ เช่น มีความพร้อมด้านสาธารณูปโภค แรงงาน วัตถุดิบทางการเกษตร ระบบสื่อสาร และการคมนาคม จึงได้มีการพัฒนาพื้นที่ริมถนนทางหลวง หมายเลข 11 ช่วงกิโลเมตรที่ 69-70 (ลำปาง-เชียงใหม่) ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน มีเนื้อที่ประมาณ 1,788 ไร่ โดยเริ่มก่อสร้างและพัฒนาพื้นที่เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ.2526 และสร้างเสร็จในเดือนมีนาคม พ.ศ.2528 โดยใช้เงินทุนทั้งสิ้นประมาณ 358 ล้านบาท ในปัจจุบันมีจำนวนนักลงทุนในเขตอุตสาหกรรมจำนวน 75 บริษัท จำแนกเป็นนักลงทุนในเขตอุตสาหกรรมทั่วไปจำนวน 26 บริษัท ประกอบด้วยบริษัทที่เปิดดำเนินการแล้วจำนวน 21 บริษัท เป็นบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจำนวน 14 บริษัท นักลงทุนในเขตอุตสาหกรรมส่งออกจำนวน 49 บริษัท ประกอบด้วยบริษัทที่เปิดดำเนินการแล้วจำนวน 42 บริษัท เป็นบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจำนวน 35 บริษัท สัญชาติของนักลงทุน (เฉพาะบริษัทที่เปิดดำเนินการแล้ว) ประกอบด้วยนักลงทุนเกาหลี ญี่ปุ่น ไต้หวัน ไทย เนเธอร์แลนด์ เบลเยียม ฝรั่งเศส มาเลเซีย สิงคโปร์ สวิตเซอร์แลนด์ อิตาลี อินเดีย ออสเตรเลีย อิสราเอล อเมริกา และฮ่องกง มีมูลค่าการส่งออกปี 2547 ประมาณ 64,222 ล้านบาท (ข้อมูลจากที่ทำการศุลกากรประจำเขตส่งออก นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน)

เนื่องจากบริษัทในนิคมอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นเขตอุตสาหกรรมส่งออก อีกทั้งเป็นบริษัทผลิต วัตถุดิบบางอย่างมีการนำเข้าจากต่างประเทศ ในการติดต่อซื้อขายระหว่างกัน ต้องใช้สกุลเงินต่างประเทศเป็นสื่อกลางในการซื้อขายสินค้า รวมถึงการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ ภายใต้ระบบค่าเงินบาทลอยตัว เกิดความไม่แน่นอนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และอัตราดอกเบี้ยที่ผันผวนขึ้นลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้บริษัทเกิดความเสียหายทางการเงิน

โดยเฉพาะความเสี่ยงที่สำคัญของผู้กู้ยืมเงินต่างประเทศที่ต้องเผชิญอย่างน้อย 2 ประการ ประการแรกคือการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน และประการที่สองคือการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย ผลของการเปลี่ยนแปลงของอัตราทั้งสองอย่างนี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้และความสามารถทำกำไรของบริษัทด้วย ซึ่งผู้บริหารทางการเงินของบริษัทมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการกระแสเงินสด (Cash Flow) ของเงินสกุลต่างๆ โดยวิธีทางที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและกำไรสูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ดังนั้นผู้บริหารด้านการเงินของบริษัทต้องหาวิธีในการป้องกันความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

ในโลกธุรกิจการเงินยุคใหม่ เครื่องมือทางการเงินจึงได้เข้ามามีบทบาทในการเป็นเครื่องมือในการช่วยบริหารความเสี่ยงให้กับผู้บริหาร บทบาทที่เด่นชัดของเครื่องมือทางการเงินคือช่วยแยก กระจาย และส่งต่อความเสี่ยงทางการเงินเพื่อลดต้นทุนในการบริหารสินทรัพย์หรือหนี้สินเครื่องมือทางการเงินประกอบด้วย ปฐมพันธ์ทางการเงิน (Primary Instruments) ได้แก่ เงินสด ลูกหนี้ เจ้าหนี้ สัญญาเช่าทางการเงิน หุ้นทุน หุ้นกู้ เป็นต้น และอนุพันธ์ทางการเงิน (Derivative Instrument) หรือตราสารอนุพันธ์ ซึ่งเป็นสัญญาระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย ซึ่งประกอบด้วยตราสารทางการเงินหลายลักษณะโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารความเสี่ยง ตราสารอนุพันธ์ที่สำคัญได้แก่ สัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Forwards) สัญญาซื้อขายเงินตราเพื่อส่งมอบในอนาคต (Futures) สิทธิที่จะซื้อขายเงินตราต่างประเทศ (Options) สัญญาแลกเปลี่ยน (Swap) ซึ่งผู้บริหารด้านการเงินสามารถเลือกใช้เครื่องมือทางการเงินต่าง ๆ เหล่านี้ให้เหมาะสมกับธุรกรรมแต่ละประเภท ทางเลือกเหล่านี้ช่วยให้บริษัทสามารถผลัดกันความเสี่ยงประเภทต่างๆ ไปให้สถาบันการเงินรับแทนตน โดยยอมเสียค่าธรรมเนียมตายตัวแต่ต้น การแยก กระจาย และส่งต่อความเสี่ยงนี้จะช่วยเพิ่มความสะดวกและความคล่องตัวให้แก่บริษัทในการบริหารเงิน

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงของผู้บริหารในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

ขอบเขตการศึกษา

ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงของผู้บริหารในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นผู้ประกอบการในเขตอุตสาหกรรมส่งออก

ประชากรเป็นผู้บริหารหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินของบริษัทในเขตส่งออกในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ประกอบด้วย

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนของสถานประกอบการ จำแนกตามอุตสาหกรรม

ประเภทของอุตสาหกรรม	บริษัท
อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์	20
อุตสาหกรรมเกษตร	1
อุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอุปกรณ์	11
อุตสาหกรรมแปรรูปไม้	1
อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ	5
อุตสาหกรรมเครื่องหนัง	3
อุตสาหกรรมอื่น ๆ	1
รวม	42

วิธีการศึกษา

1. สร้างแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงของผู้บริหารในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นผู้ประกอบการในเขตอุตสาหกรรมส่งออก
2. เก็บและรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นผู้ประกอบการในเขตอุตสาหกรรมส่งออก
3. วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเพื่อหาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย
4. สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลการศึกษา ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ
5. จัดทำรายงานผลการศึกษา

นิยามศัพท์

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้จัดการ รองผู้จัดการ หรือตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่า ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบงานขององค์การธุรกิจ และมีอำนาจลงนามผูกพันบริษัทกับบุคคลภายนอก

เครื่องมือทางการเงิน หมายถึง สัญญาใด ๆ ที่ทำให้สินทรัพย์ทางการเงินของบริษัทหนึ่ง หรือหนี้สินทางการเงิน หรือตราสารทุนของอีกบริษัทหนึ่งเพิ่มขึ้นในเวลาเดียวกัน

ความเสี่ยงทางการเงิน หมายถึง ภาวะความไม่แน่นอนที่ผู้ดำเนินธุรกรรมมีโอกาสที่จะไม่ได้รับผลตามคาดหวังไว้ ซึ่งผลที่เกิดขึ้นอาจจะสูงหรือต่ำกว่าผลที่คาดไว้ เนื่องจากความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ในอนาคต

การป้องกันความเสี่ยง หมายถึง การมอบหมายเครื่องมือทางการเงินตั้งแต่หนึ่งรายการขึ้นไปให้เป็นเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงเพื่อที่มูลค่ายุติธรรมทั้งหมด หรือบางส่วนที่เปลี่ยนแปลงไปของเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงจะหักกลบกับมูลค่ายุติธรรม หรือกระแสเงินสดที่เปลี่ยนแปลงไปของรายการที่ต้องป้องกันความเสี่ยง

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงของผู้บริหารในเขตนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดลำพูน
2. เพื่อให้ทราบว่าผู้บริหารในเขตนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดลำพูนมีความรู้ และความเข้าใจในการใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงมากน้อยแค่ไหน และเป็นแนวทางในการที่ภาครัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงธนาคารจะได้จัดให้มีการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการป้องกันความเสี่ยงโดยใช้เครื่องมือทางการเงินอย่างถูกต้อง